

*H*yalogus inter hugonem. cathonem. et
oliuerium. sup libertate ecclastica luculentis-
sime elaboratus feliciter incipit.



Hugo.

*O*nmichi oliueri verū ē quod audio
consulatū theneñ. clero abstulisse an-
tiquissima priuilegia. et credere hoc
posse de iure.

Oliuerius.

*V*erū hugo. h̄ nō eodē sensi a Clero et Cis-
tutatis emulis accipit quo a cōfiliō fēm ē.

Hugo.

*Q*uid ambiguitatis in dīcto à factō est ut
duer simode capiatur nec quero ut de ytroqz
piter r̄ndreas. duo enī queñui. vnū. Sublata
ne sint Clero antiquissima priuilegia. Alterū.
Credere consulatum h̄c e iure posse.

Oliuerius.

*E*go dixi in hac re aliquid a cōfiliatu factū
nō ut quidā maledici calūmantur p̄ hoc in-
fringendo Clero priuilegia sine legitima causa
quod est cogitasse sacrilegum.

Hugo.

*Q*uid est illud in hac re aliquid ne post h̄c
in incerto nos yagari contingat.

Oliuerius.

*Q*uāc̄ te minime latere queſita certo ſciāz
et me abſente a thēni h̄c clūſa et publicata
ſint moēgerandū tñ in hac re tibi statui ami-
cacia mutua inter nos annos ante aliquot

45. 6. 30. 1556.



cōtracta me o pellit o clusū intelligo in oculatu
maxima ncēitate suadēn. q̄ legit̄ soluta ē. ca
pere a bladis cl̄icoꝝ in molēdīnis gabellas si
cuti a laicis nullo p̄uilegio gaudētibꝫ. nō sem
p h ncēitate. cā impellēte dumtaxat duratē.
qua cessante cessabit effus̄. et ppter ea p̄uile
giū deri m̄ me ext̄guitur h̄ suo tpe sicuti est
vigorē habebit. qđ impossibile foret si ext̄dū
exiliet h̄ mihi publica foret ex me in lucē nō p
dirēt. q̄ enī in oculatu ocludūtur sepulta fut
et nemini lictū ēxel amico referre.

Hugo.

Gras ago p̄mo q̄ de amicitia mēcōz fecisti
q̄ me audacē fec̄ tecū oferēdi. Deinde q̄ absq̄
circulocucōe seurveius circulacōe qua plures
ex ciuibo suos colorāt h̄mōes et h̄ sc̄tiliter lo
cutū fore reputat̄. lic; iux̄ psalmistā. In cir
cuitu m̄p̄ij abulēt michi clarā o clōne ppa
lasti. Lic; enī missi oculatus hāc oclōez clero
intimauerint credidissez tñ potius fuisse r̄ba
minatoria ad aliū effectū tēdētia. et q̄ p̄missa
de pleno oculatu deliberate de iurispitorū o fi
lio nō p̄cessisset. h̄z michi velim r̄ndreas si
p̄nshuilles votū tuū fuisse et huic oclōm ofen
taneum.

Oliuerius.

Quid devoto meo queris qđ in tot pruden
tum et exptorꝫ multitudie nullius moniti fu
isset. merito deb̄z tibi sufficē q̄ oclōem hāc a
me extraexist̄ et vana fuit tua estimacō q̄ missi
oculatus vñ dicerent et aliud dehiderarent

Rec dubites quin hec res conclusa sit per ha-
bentes ad hoc plenaz p̄tatem. Rec ita ardua
videtur ut magnorum doctorum egeat consi-
lio et omnium consulum conuocatione.

Hugo.

Sotum tuum non abs re requiro sed ut scia-
m si in aliorum errore sis.

Oliuerius.

Noli queso blasphemare nec in celū os po-
nere. Credis tu hugo oſulatū theneñ errare.
et hanc oclusionē sine matura deliberatione fe-
cisse despis si ita sapis. sed videris michi ad
secundā partē queſti procedere si consulatus
credat hoc ure fecisse. Et ut breuis sim si p̄-
ſens fuſſez oſolati nō reſtituſez et temporuz
qualitatibus attentis non ſecus votaſsem.

Hugo.

Each per̄ in te vnicē oliueri ſpm meā po-
fueram ut te redeūte cleruſ in pristinā liberta-
tem oſtiteretur nō es memor largissime pro-
missioms p̄ te nois oſulatus facete clero dum
tollerauit omniētib⁹ oculis nescio an plus co-
acte q̄ iuste ad tuā nuptiā inſtatiā de duoz
rum grossor⁹ theneñ. gabelle agg rauacōe ex
qualib⁹ carraſa vim ex tūc inantea nulla cle-
ro imponēda onera et vti ciues defendendos.

Oliuerius.

Omēti habeo necessitas maior impellit q̄ re-
ſilē fuerat. Alia rō reformat pactū nōne ſe-
det pacifice in tam inſigmi ciuitate theneñ.

absq; om̄i onē. vēditis via v̄ia absq; gatella.
Cuius ec̄ pauprīmī strīctissimas et onerosas
faciūt custodias vos quo; hui⁹ disturbij p̄n-
cipales vulgus clamitat in plateis in lectis
q̄escitis alijs in muris pnoct atib⁹. Cuius vice
fimū denariū de bonis suis tr̄ibuit seu mu-
tuāt vos vel modicū mutuo dare recusatis. Ju-
stū ē q̄ sentiūt omoda illos onera s̄bere dētere
equalia. Quid molesti et indignati estis de tā
modica re ut p̄ anē ematis mītar laicorū hoc
piculū maxie durāte et nēcitate cōpellēte.

Hui fallo te plus solito omoctū. **H**ugo.
vīdeo et vulgi sn̄ie in herē q̄ nō rōe h̄ volūtate
occasiōe qualib; sup̄ tap̄ cā mouet. Nūc igit̄
replicare omittā ne alit q̄ ego dixerim h̄ ba
me a interpteris et eras si ocn̄ quidq̄ tibi erit
redito. **O**liuerius.

Erras hugo nulla i me omoctū ē ad iracūdi-
am q̄ in me rectū sup̄plātanit iudiciū. replica
quid vīs veitas nō q̄rit v̄mbrā diūticula seu
circulacōes h̄ sūt. hec h̄ ba et s̄t̄ilis mos ē mil-
habentū ad replicandū. **H**ugo.

Gaudeo olueri te ita c̄stāte et aveitatem in-
mobile. h̄ rogo si te errare mōstraueo et aveit-
tate alienū vīs ne ad rcāz v̄ia dirigi.

Quid. in h̄ veli. quīmo. **O**liuerius.
qd̄ in me q̄ris tu te facturū p̄mitte. et c̄stū in
te ē neveitati singulis attētis resista p̄suade.
Q̄d si ego p̄veritate te certare sensero itidem
ap̄d c̄fūlatū me facturū p̄mitto.

Hugo.

Credū pmitto h̄ et me ad hoc astrigo et sub
pens camē in forma meliori obligo. h̄ q̄ mul
ta capita tacta sūt ut p ptes reitas inq̄ratur
nōce ē ut sentio credis vna cū cōfusatū recte
et nūste tpe h̄ et nc̄citatē vrgēte cōfusatū facē
q̄ cū clero atēptauit nec vllā ob hoc penā in
currē. **Oliuerius.**

Cventis bñ et ita ē dōctores enī d̄fūp cōful
ti sūt quos in iure cōfule erronēū vix crediblē
le est. **Hugo.**

Cron c̄lmo in iure dōctores p̄tificō vel im
patorio seu etiaz sacre scripture h̄c cōfutuisse
h̄ igitur medici consulti sunt m̄mirum si fines
eorum transgressi errauerint.

Oliuerius.

Cocaris in rē tā ardua iuris vtriusq; dōcto
res plures cōfulti sūt q̄ in hāc cōcordāt diffi
ciliā s̄niāz. nc̄citatē rē aleas illicitā lictam
facere cū legi nō sit subiecta. et si iura cessaret
iūs diuīnum et naturale h̄c dīctaret.

Hugo.

Ceras oliueri et iā nō iocor om̄es illos de
cōfusatū q̄ auctores huius s̄blacōis p̄uilegij.
et impōtōnū s̄liū onerū suē in hac curitate
thenē. sūt iure ciuili q̄ canonico diuīnis cēfu
ris et pēnis inmodati. Si iurista es̄s allega
re tibi. c. nō m̄ius. c. adiūsus. de immu. eccl. c.
quāc̄y. de cēsi. li. vj. c. si. de immu. ec. e. li. et cle
si. de cēsi. c. sup̄ quibusdā. de v. fig. l. placet. C.

de sa. san. ec. et in oſtōe frederici ſedi ad deuſus
et decorē. ſub rubrica de statutis et oſtōe. cōtra
lib. et ec. in vñ. feu. Ultra iſta iura cōmūia ſunt
cōſtōes impiales Karoli quarti fundate ſup
cōſtōi by ſrederici p̄diciā oſfirmate p ſummoſ poſ
tifices p̄būm p honoriū p apā. iñ. et martinū
p apā. v. q̄ defup clero theñ. dedit executores
ano ſuo pmo. Preterea ē bulla q̄ ſingulis di
ebi ionis in ſeptimana ſcā p ſummū poſtificez
publicat̄ q̄ tales impofitores no uozū oneruz
anathematizat̄ et ab hmōi cenzuris et anathem
ate nullius pter ſumū poſtifice p̄ tales ab
ſoluē put defup ē clara bulla phibitoria pau
li p̄p. iñ. moderni dca nrī ſcſimi.

Oliuerius.

Hugo ſi res tā clara foret nō poſſuz credere
doctores ita oſulatu oſuliuſſe et cōmūiter oſ
q̄ iura de facili flectuntur ad iſtar naſi cerei.
et nō dubito oſulatu theñ. ſimgula mature p̄
us masticasse q̄ hmōi rē ocluderet et publiz
carēt. et merito cleruſ iuxta facultatē otribu
ere debz put audini iure cantū.

Hugo.

Ab ultimo incipia fateor tpe ncitatis cle
rum teneri ad ſubeundū certa onera ſed mo
duſ traditus in iure fuādus eſt oſulatu romā
no pontifice vel eius legato auctoritatē hñte
Nullo tamen iure canetur laicis licere clero
hmōi onera imponere et hoc verum vt euangeliū eſt. Si consulatus consuluit doctores

4.

potest esse semel p me ad hoc r̄fuz est. Hoc cer-
tum ē nutlū cū missis ad clerū p ḡfulatū m b
tā arduo negotio iuristā ḡpniſſe cū tñ m mi-
mīmis cauſ doctor ciuitatis cū missis solitus
fit compere. quinimo vnuſ ex maiorib⁹ ci-
uitatis m clero publice nō ēx̄it⁹ exclama-
re. Cōfulatū thēn. m hac re nō curare libros
nec doctos viros. qđ b̄bū ſpero ex ſe ipo locu-
tus ē alias scandalofū foret ḡfulatui theneñ.
qui tūc poſſ m hoc ḡparari ḡfulatui nūrheñ.
quē totus mūduz v̄bo italico deridē ſolitus ē
eo q̄ tpe ḡ filij pclamāt. for le ſanpe h̄ vult
dicē exēat ſapiētes p quos notat ſratos Rec
reputo minimā auctoritatē m tāto cōfulatu
tot pſonarū. Nā mtegrū pſumit' iudicū qđ
plurimorū ḡ filio approbat. Si nolite michi
qđo imputare q̄ dicitur sū. Tu p̄e ſcis qua-
les intrat ad ḡfulatū ⁊ quales vocātur ⁊ cū q̄
bus prakticis. Ego eſt mo iuxē ſniaz franciſſi
petrarchē clarissimi poete. Si sobria venerāda
q̄ camicies m ḡ filij pte vocaret ⁊ hucusq; ve-
ta foret et q̄ fortune ludos noscerent ⁊ amare
rē publicā didicisſet hāc rē nūq̄ attēptasset.
h̄is enī dulcedo pacis ē ḡcior q̄ ḡtrarj amaz-
ritudinē p̄gustarūt. **Oliuerius.**

Göt michi vīdr hugo ſatiſ ſerioſe ⁊ grauit
locutus es m ḡfulatū plures numero ſunt et
nuuenes ⁊ ſenes ⁊ vt video nuuenes plus vi-
get ḡ filio q̄ ſenes q̄ carēt memoria ⁊ intellicū
et h̄n tānexā quādā infanciā iactātes multa
vidiffe ⁊ audiuiſſe q̄ aī eorū tpa pacta ſunt

tuxta illud metricum p̄ vim mentiri cē.

Hugo.

¶ Nolo olivieri illos admittatis vel vocetis
ad o filiu quibz nulla fuit senectutis infirma
pter rugas canos calvicium i incuruiz ter-
gū. nafiqz madetis infantia et cū voce tremen-
tia mēbra vt satiricus ait Huas fibi equidem
muidiosas dotes habeat. Ego cū francisco pe-
trarcha nō p ueros qro h̄ maturos. Neqz rur
fus illos excludo si q fuit q florētibz annis ami-
mi poccuparūt senectutē. Nō fū nescius q̄tuz
africanus adolescēs afflīcte rei publice non
manu solū h̄ o filio pfuerit aut dū secretū se-
natus celat papirus p̄textatus quo nā ma-
trē ioco lusserit qd pedagogō suo portius ca-
to. qd semī anxiō puer suavit altibz ades h̄;
michi credē olivieri. p̄ ratu genus hoīm quibz
tenera etate ofigat sapē vbi sane tale aliqd
et p̄ gressuāz ānos adolescentē rideris: nec enī
in ficioz fieri posse senū chorū ascribo. Tu q̄ et
confiliū p̄marox i rerū caput esse meruissi. et
h̄ sp̄ tecū cogita p̄mas ad te p̄tes vel glie vel
infamie p̄tine. Ideoz sop̄itis oīm̄bō vel rem
hāc negligētibz solus vigila sp̄ in mēte firmi-
ter tene q̄ clero addixisti dū dulcloqō tuo li-
bertatē cleri in duobz grossis lefisti neq̄ p̄ ar-
mpatoris i militiā labor ē p̄mptior ad adiuz
venit quē maior p̄m̄ sp̄s i glievel incursus
infame i flagicē impellit. h̄ incorpa qd nobi-
libz animis post̄tute fūmū calcar est gloria.

Hūt autem optime cure de salute prie ut ait ci-
cero hijs assū ge teqz sup te ipm erige. vide
circūspice. atēplare omia et felices exactōnū
cleri exitus cū infelicitibz ofer. et dāna cū omo-
dis et gaudū cū merore. et pēcm et lesaz o scis-
entia cū tranquillitate animi et bona fama. et
diligēter caue ne tot anorū felicitatē et bonaz
famā citatis ihē. vnius flagicij dederis di-
sermīe. et fremēti turbe tuta magis et p̄futura
q̄ placitura o filia p̄beas. Ex h̄ te amor publi-
cus seqretur indubie in p̄nti. et p̄miū in futu-
ro. Hoc vñū subtile nō possuz q̄ in themis po-
pulus in clerū tāta falsa o fingit dēcā et p̄claz-
mat quāta nō diceret de latrone homicida. de
scoto meretrix. scurra de mimo.

Oliuerius.

Gana et bona o filia majorū audacitatibz
approbat amichī tribuis de quibz meito tibi
gras ago h̄ me mimū extollis. qd̄ enī ego mi-
hi vñus de o filio et nō de semozibz. michī mul-
ta ascribis. q̄ aljhs attribuēda fuit. Ego q̄tuž
in me fuerit p̄ati o fulē p̄mitto. Est ne mediuž
muemēdū in hac re. a te q̄ro. rñde q̄so ac si dō
cto o filatus existeres.

Hugo.

Propter te oliueri quem semper amanū
respondebo hoc pacto si dicitis meis fidem ad-
hibueris.

Oliuerius.

Haut dubius in quin adhibebō.

Hugo.

Que p̄us dixi in iure cauta reiSSima sūt: et
is mediū ē necessariū o filiū. Restitut̄ clerū
ad p̄stīmā libtātē cū p̄missiōe de nō in frīgē
do libtātē in futurū et cū restōe ablatoe sūt: et il-
lo facto de o filio legati p̄ntis iux̄ clerī facul-
tates imponat̄ decima cleo soluēda cītati: si
possibile fuit de iure et de fō, **Oliuerius.**

Regratiō tibi o clare locutus es: h̄ quid
opus ē p̄missiōe in futurū ex quo o filio de in-
iq̄tate ciuitas ap̄lius nō atēptabit̄. Preter-
ea, ablata vix vel nūc̄ sfueū restitui: nec bñ
intelligo h̄ abarvīa p̄teplata. Si possibile
fuit de iure et de facto. **Hugo.**

Multa certe olueri scit ciuitas vel defacile
scire p̄t male et pessime acta circa clerū et eorū
privilegia q̄ tñ inuerecūde in dies atēptat̄, p̄-
mū de clero nccarnis fine gabella ad ciuitatez
mīme p̄ clerū introducendū de statutis factis
cōtra libtātē ecclasticā tonā immobilia in ci-
uitate nō posse legari clero vel eccl̄s a ecclia-
sticis p̄sonis violare in dies libtātē ecclasticā
cōfigredō ad ecclias extrahēdo. clēicos incarce-
rādo peccādo et multa enormia omittēdo. Pre-
terea si nō restituit̄ ablata erit dānaco ai-
rū et piculū ruine ciuitatis. Propter duo enī
maxie ciuitates tpe xp̄iamtatis p̄ se videlicet
op̄ressiōz clerī et vñsurpaciōz urū p̄ncipū q̄
qñ corrūit̄ ppter earū magitudinē praro vel
nūc̄ resurgunt. Verba vero in fine posita de-

iure et de facto ita intelligenda sūt, nā de iure
clerus cītati o tra eoꝝ dñm cui iuramento fidelis
tatis sūt astrixi s̄ fidū p̄stare nō possunt, de
facto eē impossibilitas erit nā clerus om̄ib⁹
bonis etiā p̄ v̄os soldatos i cives spoliati sūt
et p̄ v̄os adūsarios: ita q̄ nullus dicorū ex
fuis in cītate o fistētib⁹ bñficijs possit vīdita-
re put prochpudor notoriū ē. Sic cleris gau-
det dolentē referēdo p̄ilegij pauperiā qđ nō
p̄t spoliari iā nudatūs.

Oliuerius.

Cōsideris michi multū vehemēs in vtrā p̄tē
m̄huēdo clerū et accusando pp̄lm p̄stum chila-
tum: saltē fateri necesse erit pp̄lh pauprīmū
multa o tribuisse i labores infinitos tolerasse
et subiisse. cleris vero d̄fensus in pace q̄enit
absq̄ om̄i custodia.

Hugo.

Pescis oluei illū v̄sū p̄ salterij. Nisi dñs custo-
dieit cītate frustra vigilat q̄ custodit eā i illō,
tu supplex ora tu p̄tege: tuq̄ latōra, Oportz di-
sticōz esse m̄t clerū i pp̄lm. H̄ si cleris cogē-
dus ē vigilare ut laici cītra laici cogāt ora-
re i cātare ut clici: ut om̄ia sīt om̄ia i oī-
sa i nullus exēptus fit. tūc ētē cītas īferno
fīlis existēt v̄bi nullus ordo h̄ sempitnus hor-
ror īhabitāt. Noli oluei sic sape. noli sic co-
fule: ius dñm h̄ phib⁹ i detestat. Lege m. n. li.
palepomenō. c. xxxi. qualit̄ ezechias p̄uidit
sācōtib⁹ devītualib⁹ p̄cepit enī pp̄lo ut das-
rēt p̄tes sācōtib⁹ i leuitis. l. decias i p̄micias
q̄ erāt eis assignate p̄ legē ut posset vacare le-
gi. dñe videl; studendo dōcēdo tēplū officiādo.

Istud enim teste nicolao de lira sup hoc passu
semper fuit obseruatū apud omnes qd illi qui intē-
debāt studio et cultui domino acciperet necessaria
victus a populo propter qd sacerdotes egipci tpe
famis nō fuerūt expulsi vendere possessiones
suas sicut alii. qd ipis statuta cibaria ex hor-
reis publicis ptebātur. Et hoc sub pharaone
qui legē dei ignorauit. ut hēatur Gen. xl viij. c.
Lege obsecro Esdrē. viij. c. ubi clarissime pte-
betur ne censū ut dicit Nicolaus de lira de re-
bus qd portatū et tributū qd a psonis solvit
et annonas id est vidū qd custodib⁹ terre pte-
batur. nō habeatis pteatem imponēdi sup eos
Personae enī deseruientes cultui diuino et vacā-
tes studio debet esse a talib⁹ immunes. & ele-
ge olueri totā bibliā et inuenies regulariter
Reges et iudices filiorū israhel quādiu sacra
non violarūt. in bellis victores fuisse. et tomis
omib⁹ habūdasse. Dū vero legē trāsgressi fuit
et sacra violarūt horribilia ppepsi fuit. pserit
in obfidiōe ciuitatū potentissimaru Samarie
et hierusalem ut caput afimi. lxxx. argēteis
emit. et quarta ps tabi stercozis colub⁹ quīqz
preierea m̄res comedere filios expulsi fuit. h̄
samariā solus elizeus ppheta saluauit. Iheru-
salē vero qd ecclastico statu caruit et legē trās-
gressa ē pmitus s̄būsa ē. Nec tradidit naboth
regi achab suā vineā quā petebat et qd regi
cōnigit exēplo fit. Nec omnia h̄nt. iij. re. vij.
et. viij. c. et. iij. reg. xxij. et. xxij. capitulo.

Oliuerius.

Multa michi hugo ex sacra scriptura alle-
gasti tibi replicare non possum nec volo haec tibi si-
dem de plenaria de hoc solu me informes. Debet
ne clerus in tua maxima necessitate aliquod contribuere
vel facere quod tuum permisit et addixit necessitatis tpe
bonis rebus et personis citati assistentia facere et cita-
tem defendere. **Hugo.**

Quid michi in sacre scripture non contradicis
hunc fidem das signum bone conscientie est quod informari
desideras Clerus non negat quod permisit in me casu
se offerente quod deus auctoritate adimplebit et
in dies adimpleret. Nam omnes bonis ecclesiarum etiam
pro citatis stipendarios spoliati militat deo can-
tando et legendo et funeris altari de quo videtur
nequeunt. Aliquid enim mutuo etiam sub sustentatione suscep-
to. Aliquid bonis mobilibus suppellectili et veteribus
libris redit. Aliquid plurales in beneficj reddi-
tibus beneficiorum extra themis sustentium. Aliquid la-
boribus manuum redimendo tpus in civitate miseraria
vitam agunt. Quiumque aliqui licet secrete medicare
cogunt. Nec tamen clerus aliquod neglexit tpe huius
tribulacionis quod ad ipsorum spectat officium nos-
turnum et diurnum eum ad exordiarias processus et pro-
cessiones indicatas ad ipsum civitatis omnem voluntate
tez. Nodum quicumque membrum tpus effluxum erat quo
guerra durauit et a clero et per missio fcaez per
citatatem de multis quamib[us] imponendis per habita-
cōm p[ro]uilegiis meito non fuisset nichil adū. si tamen
tata immixta necessitas ut sine bonis clericis quod tamen

respectu negotij inchoati modica sūt defensio
ciuitatis bonis laicorum fieri nō possit. Cōfula-
tur sumus pontifex vel eius legatus iuxta
eius conseruum et possibilatatem iuris et faci-
fiat imposito decime soluende ciuitati p defen-
sione eiusdem. defenso enim iuris naturalis est
et resistere tirāndi licitum. nō fiat violentia cle-
ro nec p ciuitate imposito. vos enim mouet ne-
cessitas obseqūdi nō auctoritas imperiādi. cū
laicis sup ecclesijs et psonis ecclesiasticis nul-
la sit attributa facultas. Polite tāgere xp̄os
meos ne iusticia ciuitatis notoria v̄tatur in
injusticiā et tirāndez manifestam et optima
causa in pessimam īra omnipotentis dei et v̄m
dictam super ciuitatem prouocando.

Oliuerius.

Hugo dulcis es in principio. h̄ vñemēs in
fine sp e idē cautelā exclamas et idē cōcludis
vtinā nūq̄ fuisse deicūs a apostolares qd̄
vix possibile ēno ēte alit' caneres nec ita in
ueheres in pp̄lin i extolleret clerū vix me oti
neo Credis q̄ deus plagabit hāc p̄fiaz apt'
clerū. Nescis q̄ sūt in clero male viuētes p̄io-
res laicis bibuli luxuriosi adulteri momas-
liū amatores i cubmarij manifesti. vñ esti-
mas tot scorta i ciuitate p̄ciofis vestib⁹ cleno-
dijs ānulis et exunijs ad instar m̄onarū et
p̄textarū oenata laici modicū otribuūt q̄ v̄l
v̄xores impediūto sūt vel p̄ntes in habudā-
tib⁹. in indigētib⁹ impossibilitas.

8

¶ Loquor ex natura ut in buccā ¶ Hugo.
venit i in re iusta cui tradidimus fū fate-
or ecō t̄ p̄positū maxie in cōficiacōe null⁹ p̄fe-
ctus p̄ter dēū. ip̄e fec̄ nos i nō ip̄i nos. diuini
ones ḡiarū sunt. tu nimis dulcis affabilis et
eloq̄ns es. vide dulciloq̄o reītas iñit et felle
nō misceat q̄ dulci fistula locutus es clero vi-
de si suata sunt i ope adimplēta. h̄ ē p̄dīca-
t̄x̄. multo p̄p̄ba c̄ponere tec̄ a p̄dicatorib⁹
exclamacōes i p̄fusōes cape arēgas p̄con-
cip̄e i mil s̄bstancōes ɔ cludē. h̄ac arte antiq̄
loquacitate nō facūdā dix̄. Parturiūt mō-
tes i nascit̄ ridiculous mus. Dū totū p̄narrat̄
cōptis ɔ b̄is i n calce ɔ cloñ. nil aliud c̄mūter
exp̄mt̄ nisi q̄ de iure naturali dīno i p̄s̄tio
ē impossibile i p̄hibitū. Sequūtur p̄dicator-
res v̄ri q̄ plures h̄uc moð q̄ id h̄nt cure nō
quomō scripturarū medullas c̄bibāt h̄ quomō
aurē pp̄li delamatorū flosculis mulcēat. Si
vt optas laicus sp̄ funsez vel apostotarē q̄d
deus aut̄at nescio cogitae q̄d aliud dicerē xl
cōcluderē nisi q̄ oī a iura i om̄es doctores vna
mīm̄t̄ ɔ cludūt nemine discrepāte nō h̄abo
naturā aliquorū doctorū v̄rorū q̄ cōfūlūt̄ v̄ti
cōfiliū petētes velle ɔ fiderāt ɔ t̄ eoꝝ p̄priā cō-
sciētiā i clarā iuris dēminacōz. Nec p̄cā clei-
mouēat te i ciuitatē ad infringendū eorum
privilegia i libertates antiquissimas. Licit
enī aliqui boni sint aliqui mali attamen de
lieta personarum i n dāmūm ecclēharum nō
redundabūt. nec laicos iudices super clerum

statuit dominus. nec licet eam ut fuis prini
legis eos denudet. Solite ppter scelera tua p
atre fide vestram iam non solu tibi sed et ciuita
ti loquor. vehemens contra apositum esse incipio
nec pdest ptestatio. xpus gemitus peccorum
recipit et orationes et sacrificia et ecclie sa
craimenta etiam a peccatorib collata. Lege de
super rationes in rationali diuinitatum sub fe
sto omnium sanctorum ubi facit mentionem
auctor de commemoratione animarum. Nescis
quid dominus dicit in euangelio. Super cathē
dram moy si q̄. mo plus dico q̄ magis merē
tur laici et rectius credunt honorando malos
clericos q̄ bonos q̄ diuino et ecclasticō tan
tum iudicio sunt reseruati. Relege oliveri li
bros gestorū consulatus & si premissa hucus
q̄ non fuisse attemptata pspceris non sine
maxima prudentia antiquorum noli confi
lium dare q̄ moderni confiliarū sint tāti ma
li inuentores. Velit preterea deus q̄ clerico
rum fornicationes non superentur ab adul
terijs laicorum etiaz duplicibus numero et
qualitate. et nō plus scorta laicas dicitur. et
exaltaretur h̄ qd aguteas ducede in uxores
pficiat eis in remissionē omnium peccorum.

Oliuerius.

Hemitis me hugo ad tpa ppterita que ab
omib⁹ iudicantur meliora fuisse nūq̄ estimo
hac ciuitate adeo anxiatā ficiunt ē. Esto sine p
judicō ita ut dicis in ure scriptū quis potest

in tāta nēcitate iuris pceptis obediē. **C**lici sal
tez tenēt ad murozū custodiā et repacōz nēc
tatis tpe et ad plura alia q ab alijs intellexi
in iure sc̄pta de q̄bo tñ nullū ſbbū a te in mediū
pferit. **H**i igit̄ ad mimoza cītas clerū inducit
onera q̄ de iure tenēt merito clerus ḡtias az
get et a pena cītas eit immūis. Et fp allegas
grauamia illata clero. Dic michi qualia fīnt
illa grauamia alia q̄ demultrō dic obsecro.

Hugo.

Pe irascaris in dicā tibi aliqua grāumia se
crete et sib̄ figillo confessiōis q̄ cītas infert clero
quocū aliquā p̄narranū si mēozia reties q̄ lo
cutus fū. Primo p̄ statuta eoz̄ iuramento firma
taphibet ne aliqua bona t̄p̄ alia immobilia
quocūq̄ titulo in p̄tātē ecclāsticā trāfferatū.
Secundo arrestat iudices bona ecclāstica et sup il
lis iudicat p̄fēt̄ sup tonis in cītis eoz̄ libris de
sc̄ptis. Istd filr̄ fit ab alijs iudicibz laicis ex
citatē. Tercō violat ecclās et emūtates ecclā
sticas exēdō ab eisdē quoscuq̄ laicos ecclācos
Quarto p̄ciuit̄ clici impūe in cītate ecclā in e
mūtatiōibz et cūmīterijs. Quinto capiuit clicos et
incarcerat in carceibz eoz̄ publicis et detinēt diu
in carceratos put adhuc aliq̄ in carceibz deti
nēt. Sexto exigūt gabellas hue theolomū a
clero rōe quozuq̄ omelibiliū et potabiliū
de vio oleo p̄ſcibz et filibz ad cītate in trādū
cōdis. **S**ilr̄ de lignis carbōibz et alijs clēo ne
cessarijs. Septio spoliāt clerū quā si p̄ annū
libtate qua v̄ si fūt mittebas singulis ebdomaz
dis sine gabella cītā q̄titatē bladōz ad molēd

p qd spoliū antiq p̄stme eccliarū et monasteri
 orū funditus destruūtur et singli stradus int̄
 ecclias et pistores q̄ p tpe fuerūt et fuit a memo
 ria hom̄m citra et ultra. miti amichilat̄ singule
 q̄ ecclie turbacōz et cofuhōz paciūt. Octauo va
 starunt hoc anno p eorū stipendarios ciues
 et soldatos predia et possessiones quasi toti⁹
 cleri incendis rapimis et spolianomibus. co
 lonos cleri capiendo. oneribus importabilis
 bus grauādo et bona clericorum ecclie in ciuitate
 clero aspiciēte int̄ se diuidedo. Nonon grauāt̄
 quasi totū clerū locādo tam̄ supiores cleri et
 aprie temeitatis audacia armigeros neduz
 in domib⁹ clericorum h̄ec in eorū emūtatib⁹ et lo
 cas capitularib⁹ stabula equorum in illis sternē
 do et vi. iissimas psonas in illis disponedo. lai
 corum p̄bri⁹ maiorū domib⁹ mīme occupatis. p
 hoc ec libertatē ecclasticā violādo. Decimo aliq̄
 ciues eccluris iuste inmodati temē int̄fāt ecclias
 et p singulas horas canomeas inibi cōfisiūt. et
 iussi et humiliūt rogati exie recusant. h̄pprie te
 meitatis audacia dñmū officiū pturbat et in
 pediūt. Nec tles p cītate pumūt. et l; excoicaz
 cōe papli sint inmodati a cōfusatū nō repelliūt.
 Undecimo diffidatis cleri et notorij cleri ra
 ptorib⁹ incendiarijs et eccliarū effractorib⁹ et fa
 erilegis dāt saluū cōductū habitādū stādū et
 pmanēdū i cītate ec ad lōgū tpus. Et stante
 hom̄i saluo conduciū nō pmittunt illos via
 turis citari arrestari vel ad iudicium trahi p
 huiusmodi criminibus ecclesiasticis. etiam co
 ram iudicib⁹ laicis ecclasticis seu cofuatorib⁹.

Cuodécimo rōne nouū theoloniū iā ut 82
p regē frācie impoſiti exigerūt et exigūt a cle-
ro theolomū et nolētib⁹ dare bona impeditunt
et detinet nec abduce pmittunt. **N**ōlamo non
est omittendū q̄ aī ſelū martini nulli laicorūz
cniū licitū fuit vēdere nouū vīmū ducillādo ſ
folus cleris vīma fibi crescentia vēdebāt iā ci-
ues etiā aī dīctū ſelū ſci martini mdr̄nter vi
na vēndūt in maxmū cleri detrimētu et iactu
ram. Preter iſta fuit multa alia grauamia q̄
p pñti nō occurrit q̄ pmissa vīdēntur pauca
respectu mīmarū oblocuconū et diff. amacōnū
quas in dies laici clero inſerūt adeo q̄ inter
iudeū et clericū modica in cītate vīd̄ dia quo
ad reuerētiā et honorē. Et līc̄ vīri honellī pre-
missa nō omittat p publici tñ ppetratores mī-
pumti in ſuis delictis vīfouētur et ſic pmissa
tacite patebūt.

Oliuerius.

Videtur tibi iſta illicta ec̄ h̄ vera eſſent ex-
ceptis oblocuconib⁹ quas cniitas totalit̄ ex-
tirpare q̄ phibere nō p̄t. nři doctores vīfulti af-
firmāt talia et ſilia fieri poſſe de iure.

Hugo.

Quare oliueri q̄ tibi ad aurē talia inſu-
furrāt nō loquūtūr publice nec vīparēt corā
clero.

Oliuerius.

Tmēt offendē clerū ſe dederūt michi puaꝝ
cedulā in qua vītinetur q̄ locutus ſu lege illā.

Hugo.

Nō oport̄ legē ſcio qđ in ſe vītinet cedula.

Oliuerius.

Ha-ha-iam vici estimas forsitan ciuitatem
cofuluisse medicos uti pmo vocabaris, dic ergo
quid distinctur in cedula, hic michi astans
urista est et auscultabit fixerū dixeris.

Hugo.

Continetur in cedula quod clerici tenentur de
iure ciuilis tribuere per repacōe murorum per tex.
in. l. ad portus. C. de ope publicis. ubi habet
quod nullus cuiusvis privilegei ratione excusatatur
ab onere portus aqueductus et murorum in-
staurando, ergo nec excusatitur clerus. Ad
idem tex. per omnia similis. e. t. i. l. omnis pruincia
arum. et exp̄ssior in. l. f. i. C. de qui mu. excusan-
ti. x. Preterea videlicet per ista parte auctoritas iaz-
cobi de are. in. l. ad instructōe. C. de sa. san. ec.
ubi hoc simpliciter tenet. Cunus dictū et etiā iaco-
bi de ra. refert et quod non improbat videlicet seq̄ sim-
pliciter bar. in dicta. l. ad instructōe. H. bu.
quē refert et sequitur bal. in dcā. l. ad instructōe.
et in vñ. feu. tū. de p. a. stan. & nos romanorū.
in fi. tercie et in prim. quarte solucomis. id se-
quunt eo casu quo rōe publice utilitatis sive
quietatis restauratur muri ut propter necessitatē
guerre minūtēs sicuti ea rōe tenet etiā cl̄ici
in refectōe viarū et pontū ut est tex. in dcā. l. ad
instructōe. ec. si guerra non immiet h. solū ē gu-
erre suspicō seu timor per quo dōcō h. bal. nichil
alleget fac Inno. dictū in. c. bine. de elec. glo.
. i. sup̄ abo. uiste. et glo. sup̄ abo et causaz. secus
foret sedm doc. pdcōs si el̄z ad ornatū ciuitatis

Et istud etiā vīsor de mente cy. m. dīcta. l. da ī
strūctōz hēc estimō olueri que ī iure ciūli po
nuntur ī cedula tua ī terro ga socium tuū
quem asseris iuristam fiverum dīxi.

Oliuerius.

Qdīc michi cato ē ne ita ī cedula vti hugo
retulit.

Cato.

Cotum quod est ī cedula retulit et q̄ plu
ra pro parte nostra addidit.

Oliuerius.

Hugo estimassez q̄ te pte cleri fauē et p il
la pte iura studuisse. iā ut intelligo eē studiū
st̄ p pte citatis et laicōz qd̄ tñ plures de c̄su
latu vix credūt q̄ tibi soli resistētā a clero fa
ctā imp̄igūt et nulli altei ideo voluissez q̄ te fi
cuti nos audiūsse et cessare suspicō mdubie

Cato.

Dñe olueri rogo nolite estimare dñm hu
go nē ppter iuriū hmōi allegacōz ocludē vel
le p citate q̄ūmo hēc pmpta ipius allega
tio iuriū p nobis faciētū v̄hementē michi p
fūp cōz mdūcit oclomis o trarie noui iurista
rum sbtilitatē. Hec ad aurē vobis dico: ne m
mū ppter hēc p eū allegata de eo o fidatis.

Oliuerius.

Si hēc hugo dīcat ī iure scripta quid am
biguitatis ē ut nō licet ciuitati iura exequi
mio minus a clero exigere q̄ de iure poss.

Cato.

Audietis dominū hugonem o trariū odu
dentem: velit dous non sim p̄pheta.

Hugo.

Cur me clam inter vos tot verba miscetis?
male cause signum est. gaudeo q[uod] vnus vestru[m]
legista est saltem baccalarius et p[ro] conseques
in parte canonista.

Cato.

Quod predixi domine oliueri intelligitis
q[uod] dominus hugo incipit aliter loqui q[uod] pris
us: incipit de mala causa nra verbū facere.

Oliuerius.

Rogo hugo vis tu aliquid contra tot iu
ra et doctores sicuti a socio meo p[ro] te allegata
intellexi in contrarium dicere.

Hugo.

Solo.

Oliuerius.

Cur igitur recitasti contra te iura scripta.
hoc no[n] est boni d[omi]ni nec sapientis viri signu[m]

Hugo.

Erras oliueri nam sine solutione iurium
que pro parte ciuitatis tui doctores allegant
semper in errore maneres et verum eorum in
tellectum non caperes. pacienter igitur audi
me verum dicentem sicuti me auscultasti cum
pro tua opinione falsum et in iure erroneus
conclusi.

Cato.

Auditis domine oliueri verum esse quod
fuspicabar.

Oliuerius.

Dic hugo quid vis. auscultabo. te audire
posui ec si p horā fueris locutus h plus pla-
ceret ut cras reūtamur iā enī aduerserascit.

Hugo.

Vt libz olueri m̄ t̄ fabulādū vespē cātate
fut nec horas legi canonicas vespinas. **Vos**
gerēdus ē rōnabilib⁹ p̄cātib⁹. m̄ p̄cto octa-
ue hore cras me vīdebis. nisi vel tibi citius vel
fortune serius placuerit. **Oliuerius.**

Hugo vale et cras vt̄ dixisti redi. et ita stu-
de m̄ vñā p̄tem sicuti m̄ alteram.

Hugo.

Valete ambo duo et p̄ti iussisti olueri et stu-
dii et studebo. **Oliuerius.**

Vides cato q̄ bñ locutus ē dñs hugo iux-
cedulā nřaz estimo certe q̄ otrarū illius nū-
q̄ affirmabit. **Cato.**

Nō intellexistis q̄ dixi imo otrarū affirma-
bit indubie ego etiā urib⁹ studii res non eit
clara vt̄ in cedula nostra continentur.

Oliuerius.

Tur ergo consulatus hanc rem consulit.

Cato.

Vos scitis nō est h̄ v̄es de pleno o filio nec
coſultis urisp̄tis o cluſat̄os om̄es clamatis
m̄ fauore c̄tatis et iux naturales v̄ias rōnes
et v̄rm̄v̄dē singla ocludit̄is q̄ nō militat sp̄
m̄ nure p̄pti circa fc̄a clericor̄. Post fc̄m o filia
q̄ritis nullus lib̄es vos et o fulat̄i redarguit.

Oliuerius.

Cquam timeo rem hanc habere malum exi-
tum. Ex modico lucro maximam paciemur
infamiam et censuras papales. cur nostri do-
ctores non scribunt veritatem sicuti est.

Cato.

Cpost factum consulti sunt sicuti dixi et pla-
cere student. Nam obsequium amicos veritas
odium parit. et qui consulti sunt non semper
veritatem consulunt. sed uti partes affectat
et pro talibus reputati sunt.

Oliuerius.

Cdurus fmo. nocte deducā insomnē. ita va-
cillare incipio et cupio audire dñm hugonē
etia si contra nos cluserit nullū animal eque
vt homo nichil videt a se ipso differt. nā alter
nullius alter infiniti p̄cū ē. hic hugo tū ap-
paret līas vidit.

Cato.

Cimo et practicauit atq; ad oīez īdustriā
iuridicā multo tpe se aptauit.

Oliuerius.

CIta apparet h̄ vale cato et tuīpe etia cogi-
ta et in tpe te p̄nta.

Cato.

Cheum cogitare nichil est ubi nr̄i doctores
compere formidat. h̄ op arebo uti iussisti et
bonā et quietā nocte vobis opto.

Oliuerius.

Chuy tam mane aduentas hugo qui ad le-
gendum horas canonicas obligaris. vix ele-
cto surrexi et hunc catonem ad me intromisi
vix octaua est hora.

Hugo.

Tā matutinas cū alijs cātādo reliquas vē
rō horas canōicas legēdō ad respās vſqz opere
ui et missarū officiū celebraui ut tuus sim tōto
hodie ad quicunqz poposceris. **O**luerius.

Incep Hugo dicere q̄ h̄erī dīcē obtuleras.
affecto enī te audire aliqd boni apportātem.

Hugo.

Cōtra p̄ me recitata q̄ in tua cedula oseris
pta dico sic argūntando. Regula turis cuiuslibet
e q̄ eccl̄ia nō tenētur ad aliqua onera sordida
neq̄ exordinarla ut C. de sacro. cc. l. placet. et
l. neminē. et C. de epis. et cle. l. n. m̄si dūtaxat
ad pontiū et viarū restauracōz. ut est casus in
dicta. l. ad īstrūctōz. C. de sa. san. cc. et vtrūqz
simul de regula q̄ fallētia p̄dictis nonissimo
iure autēticoꝝ statuitur. m. S. ad h̄ec. de ec. ti.
ergo eccl̄ia nō tenebitur ad onus restaurando
rum mūrorū scū eos fortificādū cū id sit op̄
sordidū. l. maximaruz. S. fi. C. de excu. mu. li.
.x. Aut saltē extraordinarū eo q̄ nō v̄d̄ p̄
petuū et v̄miforme quale ē ordinariū munus
vt declarat bal. m̄ dicta. l. placet. p̄ tex. ibi et
l. seyo. S. medico. ff. de au. lega. idem bal. m̄
dicto ti. de pace oſtā. et plēmīme caldri. con
fi. suo sc̄ do titulo. de cenſi. facit qđ notat bar.
m. l. n. ff. de pro emu. facit ad p̄dicta q̄
excep̄o circa onera reficiendoꝝ pontiū et via
rum ut ad ea teneatur eccl̄ia facta m. l. ad ī
strūctōz. a regula legis placet. cū fi. cōfirmat
ipam p̄cedentē regulā m̄ nō exceptiuatis et

sic in casu nostro de onere reficiendorum mu-
rorū et in fodieōdis fossatis nouis. ut in c. do-
minus. xxvij. q. viij. Ex quibus videlicet rūndari ad
bar. motiuū in dicta. l. ad instrūndā. quati-
nus intelligē videlicet licet ad psonalia onera
reficiēdū murorū nō teneātur clerici quod illud
ē munus sordidū a quo clerici sūt exempti tñ
ad pecunias p laboratib⁹ in ea refectōe vel in-
stauracōe iuxta redditū possessionū fūarū cō-
ferre b̄ nō ē sordidū munus. Nam cū reuerētia
sicut ipse labor psonalis pstandū in ope refes-
tōmis est sordidū munus ut dicta. l. maxia
rerū. §. si. Ita et pecunia eo casu dicetur munus
sordidū quod furrogata loco labore. ut in l. seruo
in p. ff. de ammi. le. et ibi p bar. et p Jo. an.
in mercu. sup regla generi et lapus alle. xcix.
et hoc est quod declarat tex. in dicto. §. ad huc.
dum dicit possessiones eccliarum non teneri
ad sordidas fundōnes. Preterea detur sine p
iudicio quod onus soluendarum pecumarum in
ope refectōmis non sit sordidum. tamen non
videtur posse negari quin sit extraordinariū.
Cum omne onus extraordinarium sit quod
non est ppetuum et uniforme. ut declarat bal-
in dicta. l. placet. et cal. m confi. ti. de censi. con-
fi. n. facit quod ponit bar. ff. de iuris immu. l.
. n. h ab extraordiario onere ecclia excusat
sine dubio. ut in dicta. l. placet. et dicto. §. ad
huc. Per pdicta etiā videlicet dari rūndio ad rōnē
aliorū dōctorū dū ab ydēptitate rōmīs utili-
tatis publice arguit ppter quam statuitur

in lege ad institutōez. et. §. ad h̄c teneri ecclē
fiā ad onera reficiendōꝝ pontiū et viariū etiāz
teneri ad reficiendū muros qñ ppter vtilita
temp publicā guerre immunitētis vel suspicōms
guerre reficeret. ¶ a cū id remiat ad correctōez
mūris et mūnis regulariter statuētis nō teneri
ecclias ad sordida et extraordīnaria ut in dīca
.l. placet. et in l. ij. §. ad h̄c. Nec repiatur hoc
ius immutatū m̄f in casibꝝ pontiū et viariū ut
in dicta. l. ad instructōz et dicto. §. ad h̄c. Er
go dicta minutacō et correctō ad casū h̄c de
reficiēdis aut fortadis mūris etiā filez has
beat rōez nō trahetur p. l. p̄cipimus. in fi. C. de
apel. et. C. de testa. l. sanctimus. et in auten. de
admis̄tra. offi. §. fi. col. ij. et qd no. glo. et doc.
in auten. quas actōes. C. de sa. san. ee. et p an
ge. in l. gallus. in prīm. ff. de libe. et pos. p glo.
ibi in i. bo. filius. hoc pcedere dixit etiam si de
correctōe legis inq̄ssimie ageretur. Preterea
nō obstat. l. ad portus. et. l. oīnez. et. l. fi. in pñ
a. allegate. q̄ dicūt ab onere reficiendōꝝ mu
rorū nullū ex ipi q̄ intelligūtur m̄f ecclie q̄
ab onere h̄c in alīs legibꝝ fūt excepte ut in
dicta. l. placet. l. ij. §. ad h̄c. et. l. ad instructōz.
fac ad l. ff. q̄ vi. a dā. l. j. p glo. et bar. et. C.
de adul. l. ita pudor. p glo. et Cy. et. l. non erit
in. §. dato. ubi ē glo. fi. ff. de uiriurā. et pro
hac pte ē glo. exp̄sa. i. dīca. l. ad instructōz. et
alia glo. in l. fi. C. de qui. mu. li. x. et. C. de sa.
san. ee. l. nemmē. et i. dīca. l. ad instructōz. Qua
re concludo ecclias liberas ab hmōi oneribus

sordidis et extirpationis.

Oliuerius.

Satis longus fuiſti hugo et ut michi viſum est res non est tam clara pro te ſicuti iā dicitur. In re enī clara nō fuifit opus tot verbis q̄ iſtud non est docere nec veritatem dicere ſed argumentari.

Cato.

Ita viſū ē michi dñe hugo. Nā auctoritas bar. et aliorū in cedula deſceptorū maior ē q̄ tue arguimacōes q̄ pſuahōes ita fundatē.

Hugo.

Igitur in pñcipio dixi argumētando et de mero iure ciuili locutus fū nec aliqd iuris canonici allegauī ut rē vobis dubiā efficerē clara ec̄ mero iure ciuili. Et q̄ tu oliueri pacē cū ſcuto petiſti et ego ramum gladio inſerui.

Oliuerius.

Sufficit michi hugo q̄ de iure ciuili cleruſ tenet ad rep. acōz q̄ fortificacōez muroeuz ad qđ onus cleruſ m̄ime oſpulsus ē h̄ aliude in minū grauamē loco illitus clero imposuit.

Cato.

Hic q̄ michi pñd̄ necitate maxia oſiderata

Hugo.

Hucusq̄ argumētādo locutus fū et h̄ ſcda p̄s quam fuſtimui de mero iure ciuili fit ſatis p̄babilis tñi q̄ ē magna auctoritas tenetuz p̄tē oſtrariā nec in termimis nr̄is neceſſitor inſtitutas oſtrarietates eligere aliquā p̄tē ppter iura canonica in hac mateiā ſubiecto p̄ onerū

Pecias loquuntur quibus est standuz in materia ecclastica. Itē q̄ cītas thēn ē de t̄pali dño ecclēsie thēn. vt m.c.i. et. n̄. de noui ope.nun. et ibi p Inno. et doc. et no. m.c.n̄. de arbī. li. vj.

Cato.

Quantum suspicabar de isto iure canomico q̄ illius determinacionem in fine reseruaret.

Oliuerius.

Dic hugo qd̄ vis sū h̄ tecū ad audiēdū rem reitare et qd̄ licitū sit cītati q̄ cōfūlibo de iure canomico et diuino. Nō enī dubito quin ciuitas clare informata nō faciet vim clero.

Hugo.

Letor et ex leticia vix lacrimas contineo quicquid hucusq; clerus clamauit nullus veritate audire voluit de iure canomico certū est et indubitatū q̄ nulla mundi onera quantumcūq; necessitas urget q̄ quantumcūq; vita laicis ecclēsie contribuunt nisi concurentib; tribus. Primum q̄ certum sit ad illa laicorum facultates non sufficere. Secundum q̄ clericos contribuere consulat somanus pontifex. Et tertium q̄ episcopi vel der⁹ ipsemē fibiūphs onera imponant ut de istis est casus in iuribus in principio confabui. nostrae allega. e. non missus. et. e. aduersus. de in mi. ecclē. et per doctores ibidem. Alias autem nequaquam in collatione onerū cōferūt clericū. vt ibi et. e. j. et. e. clericū. e. ti. li. vj. iusta cle. j. e. ti. Et ppterēa cōclusit glo. iuris canomici m. e. no harū x vj. q. j. et lau. m. e. placet. e. cā. et ques.

q[uod] de iure canonico nō tenetur clerici o[ste]ribus
etia[m] in refecto[r]e pontiu[m] et viarū q[uod] intelligendū
mīhi dicta tria o[ste]rriat. Sicq[ue] intelligi oportet
glo. dicti. e. nō minus. quatuor dixit teneri ec-
clesias ad refecto[r]em potiu[m] et viarū ut intelligat
dictis tribu o[ste]rribus et nō alias. Nec tñ ob-
stat lex ad instructo[r]em. et. S. ad h. Quia cū dca
statuta laicis impatorie p[ro]tatis sup[er] eccl[esi]as
et cl[eric]is edita p[er] eccliam approbata nō sūt m[od]i
eccliarū et cl[eric]orū p[ro]uidicū nō sūt suāda. ut m[od]i
e[st] eccl[esi]a san[ct]a maria de osti. et m[od]i e[st] bñ quidē. xcviij. di-
Et p[er] h[oc] etia[m] r[es]idetur ad. l. portus. et. l. omes.
cū filio alle. in prin. quatinus statuūt q[uod] nul-
lus excipitur ab onere reficiendo[m] muro[rum] ge-
intelligitur nullus statuēti subiectus q[uod] nō p[er]
intelligi eccl[esi]a statuēti nō subiecta p[er] iura alleg.
Nec etia[m] ob. c. p[ro]uenit. de immu. ec. q[uod] loqtur
in casu sp[irit]uali quo timeb[us] citas et q[uod] fit iuris
omni tp[er] alis eccl[esi]e p[ro]pt[er]um eccl[esi]e romane occupa-
ri ab infidelib[us]. Nec ē sp[irit]ualiter aliter p[ro]uidendi
piculo tuc tenetur cl[eric]i auctoritate illius ca-
nonis sicuti laici ad custodiā p[er]sonalē muro-
rū. Aleas aut[em] o[ste]ra ut i dcis. e. nō minus. et. e.
adūsus. Sic declarat Inno[centius] et hosti. et dñs an-
tho. in dco. e. p[ro]uenit p[er]ma oppo. Et ita tāde in
termis decidit q[uod] in refecto[r]e viarū potiu[m] et mu-
ro[rum] citatis nō teneat eccl[esi]a et cl[eric]i mīhi dicta
tria o[ste]rriat. Jo. an. sic deludedo. et cal. referet
Jo. an. in dco suo o[ste]ri. in ordi. e. ti. de celi. et dñs
antho. in dco. e. adūsus. de immu. ec. et fuit ec-
pus o[ste]lo hosti. in sumā. e. ti. S. iij. Cū ergo vob

spoliatis clerum p̄pria temeritate antiquissimi
mis p̄uilegijs in cōfulto romano p̄otifice cla-
rū ē citatē omes illas penas turis et cōstōnūz
aplicarū et m̄pia hū incidisse et ut tales rem
unt declarādi maxie ppter noua rectigalia
p̄pria temeritate imposta clero.

Oliuerius.

Gam dīrecte socio meo referēte cōtra contē-
ta in cedula cōcludis de quo mirari nō suffi-
cio vix credere tibi possim hanc determina-
tionem ita clare in uire scrip̄tā ex quo docto-
res nostri aliter fuaserunt.

Hugo.

Facis oliueri cōtra michi p̄missa et datis
palmis stipulata de fide michi adhībēda. Et si
p̄ozū memīsses tue admīratōi et īcredulī-
tati scires fuisse r̄ñū. H̄ dū amore cōtradicen-
di sequeris a questionū līmeis excidisti more
quorundā toquaciū potius q̄ facundoꝝ q̄ cū
disputare nesciat tñ litigare nō desmunt.

Oliuerius.

Sco qd̄ vis dīce q̄ nr̄i doctores quos cōfu-
limus post factū cōfulti sūt vel nobis displice
non possunt moꝝ p̄gūs nō volūt h̄ in officijs
remanē et cōmoda a nobis recip̄e p̄elīgunt.

Hugo.

Aliqui boni aliqui mali repūntur petatis
confilia ab illis qui non sunt dupliciti amici
qui bonam habent famam. non qui sola mu-
nera attendunt et vacillant et modica turba
tione aduentante alterantur.

Oliuerius.

Si deus esse istos agnosceremus quod est scrutator cordium et pauper dicit socio meo catone referente. Et si vice deligeremus in terris de occultis tamen diuiniare non possumus.

Hugo.

Si tuum est impossibile quod tunc eorum filii non medigeres: Jacobus apostolus in canonica sua epistola te docet quod ait. Vir duplex animo mortalis est in omnibus factis suis. Et dominus in euangelio. Ex fructibus eorum cognoscetis eos.

Oliuerius.

Satis te intelligo hunc scrupulum in corde meo adhuc teneo. Nec satis intelligo qualiter possit esse tanta diuisitas et contrarietas in iure ut super eiusdem textibus placuisse et contraria concludatur per doctores Melius videretur studere et confirmare ex nudis textibus quam ita se mouovere in doctorum opinionibus et lecturas omnes aburere.

Hugo.

Crede michi oliueri non fuisti primus quod hanc fantasiam ne dicat fatuitatem pretulisti. Post omnium doctorum lecturas per subtilissima ingenia per intellectum et cordacium nostrum in libris scriptas doctores nostri tempore vix aliquod de textibus intelligunt quid intelligenter vel in scolis legerent si lecture non essent. Successive inveniente sunt artes et ex opinionibus et disputacionibus elicuntur veritas. Dubia quod in iure inter doctores sunt ex eiusdem textibus oriuntur sicuti in theologia ex sacris scriptis diversorum doctorum opiniones subiecte sunt. neque enim scriptura unquam villa sic apta claraque fuit

vt diuersos flecti sensus nequishet. Traxerunt
qz sacris ex codicibz ortu omia q ab mico sur-
gatis ecclie vlgz nuc fuerit scismata. H3 norat
h futurū deus idcirco cū p famulū suū moisen
israhelitico pphlo legē dedissz qd sectandū qd
ve fugiendū ezz manifesta serie pscphisset sce-
ens tñ futuros esse q legi sue dissensiones sensus
acommodarēt culturus futuro sclo et obicem
positurus heretibz et falsis opinibz sumū tri-
bunal in terra constituit ad qd maiores cause et
omnes afferri dubitacōes de lege deberēt. Ait
enī in deutonomio dñs H1 difficile et ambigui
apd te iudicū esse pspxeis mt sangui
nē et sanguinē. causaz et cām. leprā et lepra. et
iudicū inter portas videris uba narrare fur-
ge et ascēde ad locū quē elegerit dñs deus tu-
us remesq ad saēdotes leuitici generis et ad
iudice q fuerit illo tpe et qres ab eis q iudica-
bunt tibi iudicij veritatē et facies quecūq di-
xerint qui prēfut loco quē elegerit dñs et do-
cuerint te iuxta legem eius sequerisq sūiam
eorum nec declinabis ad dextrā vel ad sinistrā.
Qui aut supbuerit nolens obedire sacerdotis
mpio qui eo tpe ministrat dño deo tuo et de-
creto iudicis moriet homo ille et auferes ma-
lū de israhel. Hicut veteris testam̄ti sequacibz
dñs mpauit ne quis seductus opinione scin-
dere pp̄lin pegrinasq opinōes introducere
poss. Nā q abulat in errore cordis sui xcm̄t
sup eos mala. Hic met xps dñs noue legis
conditor veritatis magister et salutis mutor

fummi refugiu*z* tribunali*s* erexit. Elegit enī
petrū et in petro cederos romane sedis antisti-
tes quod post eius in celū ascētiōz vicariatiū tene-
rēt et in ecclia primū locū. Cū claves regni celo-
rum illi primit dominices preasce oues meas. Cur-
he: quid opus erat petrū fieri pastore. claves
regni tenere. principatiū accipe. xpi vicariatiū
gerere. nisi ut eriātes reduceret. ignaros in-
strueret. timidos rotvaret. primaccs elm̄aret
fidelibo subueniret. hereticis repugnaret. Si
iusti essemus ac non ingemio verū videremus
et sequeremur omnes neque lege neque principe opus
esset. Sed quod surgūt ingema primcōsa quod domistrās
pertilferas semmāt fundūtque venena letalia et
occidūt credulas aias necessaria fuit summi
tribunalis erētō quod inter leprā et leprā iudi-
caret et opimōes domitoxe veras approbaret et
falsas reprobaret hoc aut ē aperd applicaz sedē quod
cardo et caput a domino et non ab alio ē substituta fi-
deliū. Et sic cardie ostiū regit sic huus scē se-
dis auctoritate omnes ecclie disponēte domino re-
gūtūt. Atque ut calixti prepar scissimi verbis vtaz-
mūt nulli dubiū ē quod applica sedes merit om̄is-
um eccliarū a cuius nos reglēs nullatenus co-
uēnit deuiare. Verbo igitt habenti cives fr̄s ali-
qua iuris dubitacō tenet angitque ofulite ro-
manā eccliaz seu legatū applicū dignissimū hab
printē. Audite vicariū xpi et eius vicē gerētē.
Facite quodcūque dixerit vobis quod profit loco quē dominics
elegit. Dicite cū resaia. Venite ascēdamus ad
montē domini et ad domū dei iacob et docebit nos.

vias et ambulabimus in semitis eius. Quis
ē mons dñi mihi aplīca sedes? Que domus dei
est mihi ecclēsia? Quis locus electus a dño mihi
roma quā beatorū petri et pauli martirū cō-
seccavit. Fugiebat petrus ex vrbē mortē timēs
h̄ cū offendisset in via dñm dixit ad eum dñe
quo vadis et dñs fibi Vado romā iterū crux
cifigi. Hic reuerſus petrus ibi cathedrā summī
pontificis erexit vbi crucis patibulū fub̄it.
buc ergo recurrendū est hinc vera doctrina fu-
mēda et hinc veritatis hauriēdi latices hic
fons aq̄ viue signatus scaturit. hic ortus con-
clusus. hic archa dñi extra quā nō est salus.
Nō pudeat vos thēn. q̄ de cleri exactōne et spo-
lio p̄petrato iuxta doctōrū v̄rorū op̄imōnem
erroneā sentitis aplīce sedi. et eius legato re-
ferre et eius o filiū petere. nā diuus hierom-
mus doctrina plenus et oīnez scientiā cattens
cū fidē sc̄pta dictaſſ ad dāmāſū papā ſc̄p̄it
Hec est inquit fides pap̄. b̄tissime quā didici
in ecclā quāq̄ ſemp tenui in qua h̄ minus pe-
rite aut parū caute forte aliqd positiū ē emen-
dari a te volo qui fidē petri tenes et meritum
Hic et vos facere thēn. et te oluerū ut metheū
ad h̄c faciēdū inducas exhortor. Ondite vos
et que fecistis et op̄imōes vestrās romano po-
tifici seu eius legato. facite que iussēt neq̄
ad dexteram neq̄ ad finistrā declinantes. sic
euītabitis maximas penas in vos inflatas
sic consolacōnem spiritus sic anime vestre q̄
etem accipietis et salutem.

Oliuerius.

Miror te qui iuri pontifico operā dedisti ex
theologia te defendere et cāz tuā fortificare.

Hugo.

Ius canonīcū p̄cipiū ē: cap̄it emm p̄tē a
theologia et p̄tē ex legib⁹. At n̄ q̄ iā locutus
fū maximū potificis p̄ba fūt michi ad p̄positū
defūctia. h̄ michil r̄ndes ad intellectū eorūdē,

Oliuerius.

Quid dicā ut michi vīd̄r ocludis necessa-
rio oculēdū fūmū potificē ā eius legatū cuius
iudicū nobis suspeccū ē: impatoris p̄ligere
mus determinacōr̄.

Hugo.

Tergiuersaris et tñ laqueis veritatis in-
uerteris in p̄sonā tuaz iā loquor tui suspectū
esse p̄t illud iudicū qđ dñs statuit. Sup cle-
rum dñs impator nullā hab; facultatē neq̄
iudicū. Dicit enī canon nec impator fibi iura
potificis arripiat nec pontifex nomē impn̄
vſurpat ut xp̄iam impatores p̄ eterna vita
potificib⁹ indigeret et p̄tifices p̄ curſu tp̄a-
liū tñmodo rerū imperialib⁹ legib⁹ v̄terētur. Et
iterum Si impator catholicus est salua pace
ip̄ius dicimus filius ē nō p̄fūl ecclie. hab; p̄-
uilegia p̄tatis sue q̄ ad ministrādū legib⁹ pu-
blicis diuinitus oſecutus est et eius bñficijs
nō ingratus oſtra dispoſitioneſ celeſtis ordinis
michil vſurpat. Ad ſacerdotes enī deus voluit
q̄ ecclie diſponēda fūt p̄tinere nō ad ſeculi po-
ttestates quas ſacerdotib⁹ luit eſſe ſt̄iectas.

Et nedicas maledictus canon qui cantet contra clericos In capitularibz Karoli magis et ludouici imperatoris canonisatis se inuenitur quia iuxta sanctorum priorum tradicōnū nouimus res ecclesie vota fidelium esse p retia peccatorum et patrimonia pauperū. quicq nō solum habita conseruare verumetia deo optulante ferre optamus. vt aut de dividendis rebus ecclesie hispiconem dudu conceptā penitus ammoueamus. Statuimus ut neq nris neq filiorū et deo dispēlante successorū nrōrū typibz vllā penitus diuisionē seu iacturā paciantur qd maxima auctoritate simachus papā approbat simodo generali acclamāte. Nec refugit cleris quin seremissimus dñs impator xpianissimus et ecclesie obseqnissimus vñacum reverendissimo dño legāto hanc differentiam examinet et fiat determinatio vtracq potestate coniuncta.

Cato.

Oliueri capti sumus nollemy res nostra in lucem prodiret nullo iure defendere possimus que perpetrata sunt queramus euafionē p dilacōem dicamus nobis ml commissum.

Hugo.

Quid futuratis muicem cur non respondes oliueri.

Oliuerius.

Quid respondeto volo libens que audiui referre in consulatu et que conclusa fuerint renunciare.

Hugo.

Referre vis post longū annū platonis tne
est negligere quēadmodū hucusq; fatū est et
interim semp clerū spoliatū tenere et in censu
ris insordescere. interim flebo. Nā nichil misere
ris dulcuis est gemitu. Vido enī verissima hi
gna induracōis ciuitatis et plage subseqñtis
misi alit' actū fuerit. sufficit nichi te audiuis
se et a me tibi dictū q̄xera sūt cū aliud ap̄ius
agere nō sit mce p̄tatis. Et cū h̄is vale et re
fer cū placuerit et renūcia cū vis.

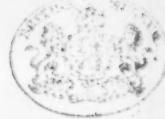
Oliuerius.

Ton sis obsecro consternatus amimo spe
ro aliquid toni renunciare in breui. et vale
hugo amicorum confidentissime.

Hugo.

Deuis vertat bene et spēm ad bonum effectū
dducat et c̄y celeriter legato presenti.

Tidylagus sup libertate ecclesiastica non il
ter compositus feliciter finit.



Tomnia q̄ filio prius expire q̄ armis.

Vt nequit nimis.

